

УКРАЇНА

(19) UA (11) 35726 (13) A

(51) 5 A01G31/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ПОЖИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ ПРОРОЩУВАННЯ НАСІННЯ ОРХІДЕЙ РОДУ ЦИПРИПЕДІУМ

(21) 98031394

(22) 19.03.1998

(24) 16.04.2001

(33) UA

(46) 16.04.2001, Бюл. № 3, 2001 р.

(72) Капустян Василь Васильович, Ступницький
Василь Олександрович, Козлов Олег Феодосійо-
вич, Вахрушкин Володимир Семенович

(73) Київський університет ім. Тараса Шевченка

(57) Поживне середовище для пророщування на-
сіння орхідей роду циприпедіум, що містить каль-

цій азотнокислий чотириводний, калій фосфорно-
кислий однозаміщений, магній сірчано-кислий се-
миводний, залізо сірчано-кисле семиводне, динат-
рієву сіль ЕДТА, амоній сірчано-кислий, марганець
сірчано-кислий чотириводний, пептон, гумат на-
трію, активоване вугілля, сахарозу і агар-агар, яке
відрізняється тим, що до його складу додатково
вносять гідролізат казеїну, дріжджовий екстракт і
фруктозу в такому співвідношенні компонентів в
мг/л бідистильованої води:

Компоненти	мг/л	Компоненти	мг/л
$\text{Ca}(\text{NO}_3)_2 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$	400	гумат натрію	50
KH_2PO_4	500	сахароза	10000
$\text{MgSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$	400	активоване вугілля	1000
$\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$	20	агар-агар	8000
Na_2EDTA	30	гідролізат казеїну	1000
$(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$	200	дріжджовий екстракт	200
$\text{MnSO}_4 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$	7,5	фруктоза	10000
пептон	1000	бідистильована вода	решта
		pH середовища	5,5

Винахід стосується створення: поживного
середовища для пророщування насіння орхідей
роду циприпедіум ("Зозулині черевички") і відно-
ситься до сфери біотехнології.

Орхідеї роду циприпедіум (Cypripedium) роз-
повсюджені в голарктичних областях земної кулі і
відрізняються високою декоративністю квітів.

В результаті дії антропогенного фактору ареа-
ли поширення цього виду рослин значно скороти-
лись.

На Україні орхідеї роду циприпедіум занесені
до Червоної книги і потребують реінтродукції.

Можливість реінтродукції рослин безпосеред-
ньо пов'язана з необхідністю їх масового розмно-
ження. Однак до теперішнього часу в науковій лі-
тературі були відсутні відомості про умови і спосо-
би масового розмноження орхідей роду циприпе-
діум за допомогою, наприклад, насіння.

Відомо, що багаточисельне і дуже мілке насін-
ня орхідей практично не містить запасних речовин
для розвитку зародка, і тому переважна частина їх
в природних умовах гине.

Відомо поживне середовище Бургеффа [1]
для розмноження насінням багатьох видів тропіч-
них і субтропічних орхідей, яке містить речовини,
необхідні для розвитку зародка насінини. Однак
мінімальна кількість інгредієнтів, відсутність у се-
редовищі амінокислот і вітамінів, перешкоджає
проростанню насіння орхідей роду циприпедіум.

Найбільш близьким технічним рішенням до
даного є модифіковане середовище "С" Кнудсона
с гуматом натрію і активованим вугіллям [2] (про-
тотип), яке містить також кальцій азотнокислий
чотириводний, калій фосфорнокислий однозамі-
щений, магній сірчано-кислий семиводний, залізо
сірчано-кисле семиводне, динатрієву сіль ЕДТА,
амоній сірчано-кислий, марганець сірчано-кислий
чотириводний, пептон, сахарозу і агар-агар.

Але використання модифікованого середови-
ща Кнудсона для цілей пророщування насіння ор-
хідей роду циприпедіум не дає бажаного резуль-
тату - насіння цього виду орхідей тільки набухає,
однак не проростає.

(13) A

(11) 35726

(19) UA

Поставлене завдання вирішується тим, що в поживне середовище для пророщування насіння орхідей роду циприпедіум, яке містить, кальцій азотнокислий чотириводний, калій фосфорнокислий однозаміщений, магній сірчаноокислий семиводний, залізо сірчаноокисле семиводне, динатрієву сіль ЕДТА, амоній сірчаноокислий, марганець сір-

чаноокислий чотириводний, пептон, гумат натрію, активоване вугілля, сахарозу і агар-агар, відповідно до винаходу, додатково вносять гідролізат казеїну, дріжджовий екстракт і фруктозу в такому співвідношенні компонентів в мг/л бідистильованої води:

Компоненти	мг/л	Компоненти	мг/л
$\text{Ca}(\text{NO}_3)_2 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$	400	гумат натрію	50
KH_2PO_4	500	сахароза	10000
$\text{MgSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$	400	активоване вугілля	1000
$\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$	20	агар-агар	8000
Na_2EDTA	30	гідролізат казеїну	1000
$(\text{NH}_4)\text{SO}_4$	200	дріжджовий екстракт	200
$\text{MnSO}_4 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$	7,5	фруктоза	10000
пептон	1000	бідистильована вода	решта
		рН середовища	5,5

Хоча запропоноване середовище містить відомі речовини і компоненти, їх наявність і оптимальне співвідношення сприяє успішному проростанню насіння орхідей роду циприпедіум.

Приклад.

Для приготування поживного середовища в бідистильованій воді розчиняють такі мінеральні та органічні речовини мг/л:

Компоненти	мг/л	Компоненти	мг/л
$\text{Ca}(\text{NO}_3)_2 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$	400	гумат натрію	50
KH_2PO_4	500	сахароза	10000
$\text{MgSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$	400	активоване вугілля	1000
$\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$	20	агар-агар	8000
Na_2EDTA	30	гідролізат казеїну	1000
$(\text{NH}_4)\text{SO}_4$	200	дріжджовий екстракт	200
$\text{MnSO}_4 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$	7,5	фруктоза	10000
пептон	1000	бідистильована вода	решта
		рН середовища	5,5

Отримане середовище після автоклавування при 120°C на протязі 20 хвилин готове до вживання.

Джерела інформації:

1. Arditti J. Factors affecting the germination of orchid seeds. Bot., Rev., 1967, 33, № 1, p. 1-97.
2. Черевченко Т.М., Кушнір Г.П. Орхідеи в культуре. К.: Наук. думка, 1986. - 85 с.

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60x84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22